

Het nieuwe NAVO-Artikel 15

Frans Matser

Eind juni is in Den Haag de NAVO-top gehouden. Deze top leek in het teken te staan van onderlinge solidariteit en Donald Trumps 5 procent. Het werkelijke doel van de bijeenkomst was natuurlijk het paaien van de Amerikaanse president, een grillige narcist die dagelijks een grote minachting voor de hem opgedrongen Europese 'bondgenoten' ten toon spreidt.

Die minachting blijkt uit talloze voorbeelden, zoals zijn herhaalde dreigement NAVO-landen die hun bijdrage niet betalen ook niet langer te helpen (al heeft hij daar natuurlijk wel een punt). Hij is bovendien een groot bewonderaar van de enige echte 'vent' in Europa, Vladimir Poetin en hij schuwt het niet om, voor het oog van de hele wereld, de Oekraïense president Zelensky te schofferen en andere Europese leiders zoals de Franse president Macron en de Duitse kanselier Merz publiekelijk te ringeloren.

Met grote regelmaat maakt Trump hem onwelgevallige mensen en media uit voor rotte vis, sloopt democratische instituties en klopt zichzelf, als een verwend kind, voor iedere scheet op de borst. Door zijn wraakzuchtige gedrag loopt het zowel voor- als tegenstanders van Trump bij voorbaat al

dun door de broek. Miljoenen mensen zijn er tijdens de NAVO-top dan ook live getuige van hoe Mark Rutte en alle regeringsleiders van de NAVO deze 'briljante leider van de vrije wereld' op gênante wijze publiekelijk met de stroopkwast bewerken. Want enerzijds hebben ze hem nu eenmaal hard nodig en anderzijds wil echt niemand het volgende slachtoffer zijn van Trumps eindeloze tirades, doorzichtige leugens en intimiderende strafmaatregelen.

Ik durf daarom hier de stelling aan dat de meeste NAVO-leiders banger zijn voor Trump dan voor zijn Russische ambtgenoot Poetin. De uitkomst van de NAVO-top in Den Haag stond daarom al bij voorbaat vast: het invullen van het nieuwe Artikel 15 van het NAVO-verdrag: keep 'daddy' happy! Met dank aan Mark Rutte. Al die angstige en slijmende leiders zijn het schoolvoorbeeld van politici die om volstrekt verkeerde redenen iets beloven wat min of meer toevallig toch goed zou kunnen uitpakken voor onze veiligheid. Dus beloven alle NAVO-landen na een zorgvuldig door 'best friend Mark' geregisseerd toneelstukje plechtig dat ze binnenkort 5 procent van hun bnp aan defensie zullen gaan uitgeven. Maar gaat dat ook gebeuren?

Het antwoord weet u net zo goed als ik: nee natuurlijk! Laten we eens een paar 'bondgenoten' tegen het licht houden. Eerst Spanje, Portugal en Italië. Die schatten de dreiging van de Russische beer héél anders in dan de Baltische staten. De zuidflank van Europa voelt zich veel meer bedreigd door illegale immigranten uit Noord-Afrika dan door Russische tanks. Geen haar op hun zongebruinde hoofden denkt eraan om zoveel geld te steken in militaire hardware, laat staan om ooit substantiële aantallen militairen naar Estland te sturen. Dan heb je in diezelfde zuidhoek nog Turkije en Griekenland. Die hebben beide indrukwekkende legers, maar alleen om elkaar in de gaten te houden, niet om de NAVO-oostflank te beveiligen.

Dan zijn er ook nog een paar opportunisten die graag van twee walletjes eten, zoals Hongarije en Slowakije. Onze eigen vijfde colonne. Deze landen worden geleid door sluwe populistten die zoveel mogelijk euro's proberen te peuren uit de EU-ruif. Ze zijn dol op Poetin, ondermijnen de eigen democratie, verhandelen tegen alle afspraken in massaal Russisch gas en olie en als klap op de vuurpijl verkopen ze – na veel ceremonieel dwarsliggen – hun instemming met elk Europees of NAVO-besluit voor veel geld of privileges. Fijne bondgenoten!

Oh, en dan is er nog België, het land dat waarschijnlijk economisch het meest profiteert van de EU en de NAVO, maar nu eenmaal met een onhandige federale structuur zit, waardoor het merendeel van de overheidsbudgetten vooral in Vlaanderen en Wallonië wordt beheerd en daar heeft men al decennia geen cent over voor defensie. Tel daarbij op de deplorabele staat van de 'motor van Europa': de as Frankrijk-Duitsland, die steeds verder in de greep dreigen te raken van – door Trump gesteunde – rechtse populistten, die helemaal niets met de NAVO hebben en het beeld is compleet. Oh nee, wacht. Ik zou nog bijna onze eigen vaderlandse inbreng vergeten. We weten allemaal dat de meeste politici, met de verkiezingen in aantocht, over een maand alweer spijt zullen hebben van al die toezeggingen voor defensie en honderd goede redenen zullen vinden om het met een onsje minder te doen.

Kortom: veel van de Europese NAVO-landen zullen – net als in het verleden – alleen op papier meewerken aan het versterken van de daadwerkelijke *capabilities*. Er zal de komende jaren vooral veel 'Chinees gerekend' gaan worden. Rutte's briljante 3,5 procent +1,5 procent-formule geeft gelukkig iedereen voldoende ruimte voor creativiteit. De kosten voor de nationale politie, de brandweer, de ziekenhuizen, de pensioenen, de nationale luchthaven, elke spoor-, brug- of wegverbinding, elke datakabel of satelliet, ze zullen allemaal uit de NAVO-pot worden betaald. Op papier zal het kloppen als een zwerende vinger. Maar, net als de plechtige 2-procentbelofte uit 2014, zal het merendeel van de landen het gewoon niet doen.

Om dit gebrek aan bereidheid te maskeren en toch aan het nieuwe Artikel 15 te blijven voldoen, zal de NAVO een in de loop der tijd beproefd concept toepassen, namelijk de meetbare doelen ver in de toekomst leggen. In 2030, of nog beter: 2035. Dan moet het allemaal geregeld zijn, want dan is straatvechter Trump al lang en breed van het toneel verdwenen en zal de druk om mee te betalen afnemen en trouwens... wie dan leeft, wie dan zorgt. Dus het 'succes' van de NAVO-top zit goedbeschouwd in het voldoen aan het nieuwe Artikel 15, niet aan het oude Artikel 5.

Sommige mensen noemen mij een zwartkijker. Toch zie ik geen derde wereldoorlog aankomen. Er zijn namelijk gelukkig ook een handvol landen die wel wat tastbaars zullen doen. Dat zijn bijvoorbeeld Polen, de Baltische staten en onze Scandinavische vrienden. Daar voelt men dagelijks de Russische dreiging. Want laten we eerlijk zijn: het hemd is in Europa al jaren nader dan de rok. Solidariteit is in de NAVO vooral een multi-interpretabel concept. Laten we hopen dat deze inspanning van 'weinigen' genoeg is om ons kikkerlandje veilig te houden en laten we deze kleine groep landen vooral heel dankbaar zijn, net als de dappere Oekraïeners. Zij betalen dagelijks de hoogste prijs voor onze veiligheid, wij al jaren niet. ■